Topics

- 1. <u>Simple recurrsive function (S.R-func) → convert c program to</u>
  RISC-V assembley
- 2. Reccursive sum (R-sum) → copmute sum of 1, 2, ..., n that n is input
- 3. -Sum of matrix elements
- 4. Palindrom → put an array on mem then check if its palindrom
- 5. R-fib → find n-th element of fib series when n is input
- 6. Convert

S.R-func

```
    C 404 y
    RISC-V 404 y

    int f1(int a, int b)
    {
        int I, x;
        x = (a + b) + (a - b);
        for (I = 0; I < a; i++) \rightarrow
        x = x + f2(b + i);
        return x;
        }
        int f2 (int p) \rightarrow
        {
        int r;
        r = p + 5;
        return r + p;
        }
        // Provide the state of the state o
```

```
// X10=a, X11=b, X12=x, X5=i
```

S.R-func

// X10=a, X11=b, X12=x, X5=i

بر نامه C		RISC-V برنامه
int f1(int a, int b) { int i, x; $x = (a + b) + (a - b);$ $\rightarrow$	Int f1: add x6, x10, x11 sub x7, x10, x11 add x12, x6, x7 addi x5, x0, 0	//x6=a+b, x6= temp register //x7=a-b, x7= temp register // x=x6+x7 //i=0
for (i = 0; i < a; i++) → x = x + f2(b + i); return x; }		
<pre>int f2 (int p)</pre>		

بر نامه C	RISC-V برنامه
int f1(int a, int b) $\{ \\ int i, x; \\ x = (a+b)+(a-b); \rightarrow$	Int f1: add x6, x10, x11
for (i = 0; i < a; i++) → x = x + f2(b + i); return x; }	addi x2, x2, -4
<pre>int f2 (int p)</pre>	intf2: addi x13, x14, 5

کد اجرایی S.R-func

```
addi x10, x0, 10
addi x11, x0, 8
addi sp, sp, 400
beq x0, x0, Start
Int f1:
  add x6, x10, x11
  sub x7, x10, x11
  add x12, x6, x7
  addi x5, x0, 0
    addi x2, x2, -4
    sw x1, 0(x2)
Forloop:
    bge x5, x10, Exit
    add x14, x11, x5
   jal x1, intf2
    add x12, x12, x15
    addi x5, x5, 1
    beq x0, x0, Forloop
intf2:
 addi x13, x14, 5
 add x15, x13, x14
 jalr x0, x1, 0
```

Exit:

lw x1, 0(x2)
addi x2, x2, 4
jalr x0, x1, 0
Start:
jal x1, Int f1

R-sum

برنامه C		RISC-V برنامه	
int sum(int a){	addi x10, x0, 7 addi sp , sp, 400	// x10-> nth	
	beq x0, x0, End	//start computing sum function	
	F:		
if (a>1) →			
return a+sum(a-1);			
else			
return 1;	L:		
}	L.		
	End:		
	jal x1, F		

R-sum

برنامه C		RISC-V بر نامه
int sum(int a){	addi x10, x0, 7 addi sp , sp, 400 beq x0, x0, End	// x10-> nth //start computing sum function
if (a>1) → return a+sum(a-1); else return 1;	bge x5, x0, L addi sp , sp, 8 jalr x0, x1, 0	//adjust stack for two elements // store return address //store n on stack //x5=n // if (n-1)>=0 go to L, else n==0 so load previos n from stack 1 then store on stack
}	addi x10, x10, -1	//n-=1
	jal x1, F	// store n on stack
	addi x6, x10, 0 lw x10, 0(sp) lw x1, 4(sp) addi sp, sp, 8	// store x10 on temp regisster x6 // load previos x10 and return add from stack
	add x10, x10, x6 jalr x0, x1, 0 End: jal x1, F	//x10= sum of previos and present value x10

Sum of matrix elements

arr* در x10 و در هر سطر ماتریس 10 تا درایه داریم پس برای انتقال هر سطر به سطر بعدی با توجه نحوه نخیره سازی ماتریس باید .... تا به شمارش گر اضافه کنیم

بر نامه C	برنامه RISC-V
<pre>float mat_mean (int arr[][]) { int i, j; float mean, sum = 0;</pre>	Float mat: addi x5, x0, 0
<pre>for (i = 0; i < 10; i++) for (j = 0; j < 10; j++) sum += arr[i][j]; mean = sum / 100; return mean; }</pre>	

Sum of matrix elements

برنامه C		برنامه RISC-V		
<pre>float mat_mean (int arr[][]) { int i, j; float mean, sum = 0;</pre>		Float mat: addi x5, x0, 0		
for $(i = 0; i < 10; i++)$ for $(j = 0; j < 10; j++)$	→	loop1: bge x5, x29, exit //if $i>=10$ go to exit loop2: bge x6, x29, reset //if $j>=10$ then $j=0$		
sum += arr[i][j];	→	$\begin{array}{cccccccccccccccccccccccccccccccccccc$		
mean = sum / 100; return mean;	→	exit: addi x29, x29, 90 //x29=100 div x11, x7, x29 //mean= sum/100		
}				

کد اجرایی محاسبه مجموع تمام عناصر ماتریس 2*2

```
// i=x5
 //j=x6
 // sum=x7 \rightarrow final out put
 //x29= matrix dim=2
 // x3= input for multipication
// x4 = input for multipication
//x31 = output for multipication
                        جای گذاری ماتریس در حافظه←//
addi sp, sp,400
add x10, sp, x0
addi x5, x0, 10
sw x5, 0(x10)
addi x10, x10, 4
addi x5, x0, 2
sw x5, 0(x10)
addi x10, x10, 4
addi x5, x0, 5
sw x5, 0(x10)
addi x10, x10, 4
addi x5, x0, 8
sw x5, 0(x10)
addi x10, x10,-12
                     */
```

```
beq x0, x0, start
                       مقدار دهی اولیه متغییر ها//
Float mat:
 addi x5, x0, 0
 addi x6, x0, 0
 addi x7, x0, 0
 addi x29, x0, 2
                       */
 loop1:
    bge x5, x29, exit
                                     //if i>=10 go to exit
    loop2:
       bge x6, x29, reset
                                     //if j>=10 then j=0
         mulx3, x4:
                                     // x28 = i*10
         add x3, x0, x5
         add x4, x0, x29
         jal x1, multiple
         add x28, x0, x31
         addi x31, x0, 0
                                     */
       add x28, x28, x6
                                     //x28 = x28 + j
       slli x28, x28, 2
                                     // x28*4
       add x28, x28, x10
                                     // x28= x28+ *arr
       lw x30, 0(x28)
                                     //lw arr[i][j]
       add x7, x7, x30
                                     //sum+= arr[i][j]
       addi x6, x6, 1
                                      // j++
       beq x0, x0, loop2
                                      //repeat loop2
```

```
reset:
                                       // j=0
  addi x6, x0, 0
 addi x5, x5, 1
                                    //i++
 beq x0, x0, loop1
                                   // repeat loop1
multiple:
                                    //store registers
 addi sp , sp, -20
 sw x7, 16(sp)
 sw x8, 12(sp)
 sw x9, 8(sp)
 sw x10, 4(sp)
                                   */
 sw x11, 0(sp)
addi x10, x0, 16
                                        // compute multiplication
addi x7, x0, 1
add x8, x0, x0
beq x0, x0, Wexp
Wloop:
  and x9, x4, x7
  beq x9, x7, Multi
Endif:
  addi x8, x8, 1
  slli x7, x7, 1
  beq x0, x0, Wexp
 Multi:
   sll x11, x3, x8
   add x31, x31, x11
   beq x0, x0, Endif
```

Palindrom

```
آدرس شروع آرایه در حافظه در رجیستر x10 قرار دارد(پارامتر تابع).
طول رشته نیز در رجیستر x11 قرار دارد.
اگر متقارن باشد مقدار x9=1 در غیر اینصورت 0 است.
```

```
RISC-V برنامه
                                                                                             راه1)
addi x9, x0, 0
addi x11, x11, x10
                                 //x11= string length+ array address
palindrom:
  beq x11, x10, Equal
                                // palindrom checked
  1w x8, 0(x10)
                              // load first element of array (load a byte)
  1 \text{w x 6. } 0(\text{x }11)
                               // load last element of array (load a byte)
  bne x6, x8, Nequal
                             // if x8!= x6 then branch
  addi x10, x10, 1
                                //x10++ (go to next byte)
  addi x11, x11, -1
                               //x11—(go to next byte)
  beq x0, x0, palindrom
Equal:
     addi x9, x0, 1
Nequal:
```

کد اجرایی آرایه متقارن:

```
جای گذاری آرایه 5 کلمه ای در حافظه //
addi x10, x0, 400
addi x5, x0, 97
sw x5, 0(x10)
addi x5, x0, 98
addi x10, x10, 4
sw x5, 0(x10)
addi x5, x0, 99
addi x10, x10, 4
sw x5, 0(x10)
addi x5, x0, 98
addi x10, x10, 4
sw x5, 0(x10)
addi x5, x0, 97
addi x10, x10, 4
                                 */
sw x5, 0(x10)
addi x10, x0, 400
                                  //x10=starst array address
addi x11, x0, 16
                                 //x11= end array address
```

```
addi x9, x0, 0
add x11, x11, x10
palindrom:
beq x11, x10, Equal
lw x8, 0(x10)
lw x6, 0(x11)
bne x6, x8, Nequal
addi x10, x10, 4
addi x11, x11, -4
beq x0, x0, palindrom
Equal:
```

addi x9, x0, 1

Nequal:

R-fib

// x10=n= input for Int fib

برنامه C	RISC-V برنامه
int fib(int n) {	addi x11, x0, 0 //x11=0 * addi x12, x0, 0 //x12=0 addi x5, x0, 1 //x5=1 addi x10, x0,7 // x10=n addi sp, sp, 400 // sp+=400 beq x0, x0, End //start function *
if (n == 0)	Int fib:
return 0;	
else if (n == 1)	L:
return 1;	
Else	
return fib(n-1) + fib(n-2); $\rightarrow$	End: //jump to Int fib Jal x1, Int fib

RISC-V برنامه	توضيح
addi x11, x0, 0 //x11=0 addi x12, x0, 0 //x12=0 addi x5, x0, 1 //x5=1	 ★ که مقدار نهایی خروجی تابع است را صفر میکنیم ★ چمیشه (0) Fib(1) یا (Fib(1) را نگهداری میکند صفر میکنیم ★ عدد 1 را برای مقایسه های موجود در خود نگهداری میکند
addi x10, x0,7 // x10=n addi sp, sp, 400 // sp+=400	مقدار n را در رجیستر x10 قرار میدهیم مقدار sp را افزایش میدهیم تا در زمان اجرا مقدار منفی اختیار نکند
beq x0, x0, End //start function	به برچسب End در انتها میرویم تا در زمان فراخوانی آخر برنامه پایان پذیرد.
Int fib: addi sp, sp, -4 // adjust stack for an item sw x1, 0(sp) // save return address	پشته را برا ذخیره آدرس محل فراخوانی آماده میکنیم ← آدرس محل فراخوانی را در پشته ذخیره میکنیم
blt x5, x10, L // if n>=2 jump to L beq x10, x5, 24 // if n==1 return 1	اگر n 0 یا 1 نبود به برچسب L میرویم تا آن بازگشتی محاسبه شود L تشخیص میدهیم n برابر L است یا نه در صورت تساوی L را برمیگردانیم L
addi x12, x0, 0 //x12 =0 =return val lw x1, 0(sp) // load last return address addi sp, sp, 4 //adjust sp to pop 2 item add x11, x11, x12 //add x12 to total value	در این خط تشخیص داده ایم n مساوی 0 بوده پس x 12 را صفر میکنیم $\rightarrow$ حال آدرس محل فراخوانی را بازیابی کرده $\rightarrow$ پشته را آزاد کرده $\rightarrow$ مقدار x
jalr x0, x1, 0 // jump to caller	به محل فراخوانی تابع برمیگردیم
addi x12, x0, 1 //x12=1 because n==1 lw x1, 0(sp) //load return address addi sp, sp, 4 //adjust sp to pop 2 item add x11, x11, x12 // add x12 to total value jalr x0, x1, 0 // jump to caller	 ۲۵ جال آدرس محل فراخوانی را بازیابی کرده ۲۵ جال آدرس محل فراخوانی را بازیابی کرده ۲۵ پشته را آزاد کرده ۲۵ محاسبه شده را با خروجی کلی(x11) جمع میکنیم ۲۵ به محل فراخوانی تابع برمیگردیم
L: addi x10, x10, -1 // n=n-1	پس n بزرگ تر از 1 بوده و باید مقدار آن به صورت بازگشتی محاسبه شود. r را یک واحد کم میکنیم تا r r محاسبه شود r
addi sp, sp, -4 // adjust stack for an item sw x10, 0(sp) // save x10 to stack	پشته را برا ذخیره آدرس محل فراخوانی آماده میکنیم ← مقدار n-1 را در پشته ذخیره ، تا بتوانیم مقدار Fib(n-2) را محاسبه کرد
jal x1, Int fib //run Int fib(n-1) lw x10, 0(sp) // load n-1 addi sp, sp, 4 //adjust sp to pop 2 item	دوباره به برچسب Int fib رفته تا $Fib(n-1)$ محاسبه شود و بازگردیم $\rightarrow$ پس از محاسبه $n-1$ ، $Fib(n-1)$ و در $n-1$ ، $m-1$ قرار میدهیم $m-1$ پشته را آزاد کرده
addi x10, x10, -1 //n=n-2 jal x1, Int fib //run fib(n-2)	دوباره n را یک واحد کم تا $Fib(n-2)$ محاسبه شود $n-2$ باز به برچسب Int fib رفته تا مقدار Fib را برای $n-2$ محاسبه کنیم

lw x1, 0(sp)	// load return address	وانی را بازیابی	پس از محاســبه و جمع (n-1)fib(n-2 آدرس محل فراخر میکنیم
addi sp, sp, 4 jalr x0, x1, 0	//adjust sp to pop 2 item // jump back to caller	~~<~~ ~~<~~	پشته را آزاد کرده به محل فراخوانی برمیگردیم
End: Jal x1, Int fib	//jump to Int fib	←	به برچسب Int fib رفته تا مقدار (Fib(n محاسبه شود

R-fib کد اجرایی

```
addi x11, x0, 0
addi x12, x0, 0
addi x5, x0, 1
addi x10, x0,7
addi sp, sp, 400
beq x0, x0, End
Int fib:
   addi sp, sp, -4
   sw x1, 0(sp)
   blt x5, x10, L
   beq x10, x5, 24
   addi x12, x0, 0
   lw x1, 0(sp)
   addi sp, sp, 4
   add x11, x11, x12
   jalr x0, x1, 0
   addi x12, x0, 1
   lw x1, 0(sp)
   addi sp, sp, 4
   add x11, x11, x12
  jalr x0, x1, 0
L:
   addi x10, x10, -1
   addi sp, sp, -4
  sw x10, 0(sp)
```

jal x1, Int fib

lw x10, 0(sp)

addi sp, sp, 4

addi x10, x10, -1

jal x1, Int fib

lw x1, 0(sp)

addi sp, sp, 4

jalr x0, x1, 0

End:

Jal x1, Int fib

Convert to C

این قطعه کد ماشین RISC-V را در نظر بگیرید. دستور اول در بالای بقیه دستورات قرار گرفته است.

0x01F00393

0x00755E33

0x001E7E13

0x01C580A3

0x00158593

0xFFF38393

0xFE03D6E7

0x00008067

الف) این دستورات ماشین RISC-V را به دستورات نمادین RISC-V تبدیل کنید.

ب) با مهندسی معکوس، برنامهای به زبان C را که به برنامه RISC-V ترجمه شده است تعیین کنید.

پ) به فارسی روان کاری را که برنامه C می کند توضیح دهید. فرض کنید یکی از ورودیهای برنامه یک عدد 32 بیتی باشد که در رجیستر x10 گذاشته می شود و ورودی دیگر، عدد 32 بیتی دیگری باشد که نشانی شروع آرایهای 32 عنصری از کاراکترها باشد و در رجیستر x11 گذاشته می شود.

جواب:

الف)

ابتدا اعداد را از مبنای 16 به مبنای 2 میبریم

01F00393 0000 0001 1111 0000 0000 0011 1001 0011 00755E33 0000 0000 0111 0101 0101 1110 0011 0011 001E7E13 0000 0000 0001 1110 0111 1110 0001 0011 01C580A3 0000 0001 1100 0101 1000 0000 1010 0011 00158593 0000 0000 0001 0101 1000 0101 1001 0011 FFF38393 1111 1111 1111 0011 1000 0011 1001 0011

FE03D6E7 1111 1110 0000 0011 1101 0110 1110 0111 00008067

0000 0000 0000 0000 1000 0000 0110 0111

31 30 25	5 24 21 20	19 1	5 14 12	2 11 8 7	6 0	
funct7	rs2	rs1	funct3	rd	opcode	R-type
imm[1	1:0]	rs1	funct3	rd	opcode	I-type
imm[11:5]	rs2	rs1	funct3	imm[4:0]	opcode	S-type
						1
imm[12] $imm[10:5]$	rs2	rs1	funct3	imm[4:1] imm[11]	opcode	SB-type
	[01.10]			,		1
	imm[31:12]			rd	opcode	U-type
[						1
imm[20] $imm[1$	0:1] imm[11]	imm[	19:12	rd	opcode	UJ-type

Figure 2.3: RISC-V base instruction formats showing immediate variants.

```
حال با توجه به جدول فوق 7 بیت سـمت راسـت هر دسـتور نمایش دهنده  opcodeبوده و با توجه به آن قالب دستورات را پیدا میکنیم
```

دستور 1:

```
0000 0001 1111 0000 0000 0011 1001 0011 opcode=0010011→I-type

پس بیت های 12تا 15 نمایش دهنده funct3 اند پس funct3=000 پس با توجه به جدول، دستور addi است.
پس بیت های 7-11 بیانگر محم 20-15 برای rs1 و 20-15 برای imm است پس rd=00111=7, rs1=00000=0, imm=0000 0001 1111=31
پس دستور آن برابر 31 x7, x0, 31 است و 25:
```

```
0000 0000 0111 0101 0101 1110 0011 0011 →opcode=0110011 →R-type rd=11100 =28, funct3=101, rs1=01010=10, rs2=00111=7, funct7=0000000
```

پس با توجه به جدول و مقادیر فوق دستور متناظر آن برابر است با srl x28, x10, x7 دستور 3:

```
0000 0000 0001 1110 0111 1110 0001 0011 → opcode= 0010011 → I-type rd=11100=28, funct3=111=7, rs1=11100=28, imm=000000000001=1
```

andi x28, x28, 1 : پس با توجه به جدول دستور متناظر آن برابر است با

دستور 4:

```
0000 0001 1100 0101 1000 0000 1010 0011 → opcode= 0100011 → S-type → imm=00000000001=1, rs2=11100=28, rs1=01011=11, funct3= 000
```

پس دستور متناظر با آن برابر است با sb x28, 1(x11): پس

دستور 5:

0000 0000 0001 0101 1000 0101 1001 0011 $\rightarrow$ opcode=0010011 $\rightarrow$ I-type imm=00000000001=1,rs1=01011=11, funct3=000, rd=01011=11

پس دستور متناظر آن برابر است با: addi x11, x11, 1

6:6

1111 1111 1111 0011 1000 0011 1001 0011 →opcode=0010011→I-type imm=-1, rs1=00111, funct3=000, rd=00111

addi x7, x7,-1: پس دستور متناظر آن با توجه به جدول برابر است با دستور 7:

1111 1110 0000 0011 1101 0110 1110 0111 $\rightarrow$ opcode= 1100111 $\rightarrow$ SB- type imm=1111111101100=-20 $\rightarrow$ نصت راست ترین بیت در این قالب همیشه صفر که در دستور نوشته نمی rs2=00000, rs1=00111, funct3=101

يس دستور متناظر آن با توجه به جدول برابر است با : bge x7, x0,-20

دستور 8:

jalr x0,0(x1): یس دستور متناظر آن با توجه به جدول برابر است با

RISC-V برنامه ماشین		RISC-V برنامه نمادین
0x01F00393	addi x7, x0, 31	//x7=0+31=31
0x00755E33	srl x28, x10, x7	//shift $x10 x7 =31$ bit to right and store it to $x28$
0x001E7E13	andi x28, x28, 1	//store and x28, 1 to x28
0x01C580A3	sb x28, 1(x11)	//store a byte from x28 to memmory[x11+1]
0x00158593	addi x11, x11, 1	// x11=x11+1
0xFFF38393	addi x7, x7, -1	//x7=x7-1
0xFE03D6E7	bge x7, x0, -20	//if x7>=0 go to PC+(-20) //32 times repeat
0x00008067	jalr x0, 0(x1)	//return to x1

ب)

	RISC-V برنامه نمادین	برنامه C
		Void fun(int x10, char A[]){
addi x7, x0, 31	//x7=0+31=31 →	int x7=31, x28;
		char A[32];
		int x11= &A
		for (x7; x7>=31; x7) {
srl x28, x10, x7 →	//shift x7 right x10 and store it to x28	x28= x10>>x7; x28=x28&1;
andi x28, x28, 1	//store and x28, 1 to x28	memory[x11+1]=char(x28);
sb x28, 1(x11)	//store a byte from x11 to memory[x28+1]	x11++;
addi x11, x11, 1	// x11=x11+1	
addi x7, x7, -1	//x7=x7-11	
bge x7, x0, -20	//if x7>=0 go to PC+(-20)	}
jalr x0, 0(x1)	//return to x1	}

** تذکر: چون ذخیره سازی در آرایه از اندیس 1 شروع شده نه از 0 و 32 بار حلقه تکرار شده پس در آخرین تکرار ذخیره سازی آخرین عمل ذخیره سازی از آرایه A سرریز خواهد کرد. **

پ)

در ابتدا x7 برابر 31 میشود سپس x11 آدرس شروع آراییه 32 کارکتری را در خود ذخیره میکند.

سپس درون حلقه در ، به ازای هر تکرار ، x7 از x7 ایندا x7 که عددی x7 ایندا x7 که در ابتدا x7 که عددی x7 ایند به راست به راست منتقل شده که یعنی در تکرار اول ،عدد حاصل شامل x7 بیت صفر از سمت چپ و یک بیت سمت راست x7 یا ارزش ترین بیت عدد x7 بوده تشکیل میشود و در تکرار آخر نیز همان x7 بی تغییر باقی میماند و در x7 دخیره میشود . پس از انتقلال x7 بیت سمت راست عدد x7 امام منطقی میشود که خروجی آن همیشه یا x7 است یا صفر زیرا x7 به صورت x7 صفر در سمت چپ و یک صفر در سمت راست ذخیره میشود. سپس x7 بیت کم ارزش x7 که برابر یک کاراکتر است در حافظه ذخیره شده و x7 که نشانی شروع آرایه در حافظه است یک واحد افزایش و حلقه دوباره تکرار میشود.

در نهایت در آرایه 32 عنصر که آدرس شروع آن در x11 قرار داده شده بود ذخیره میشود که هر کاراکتر آن برابر 00000000 یا 00000001 بوده که 0 یا 1 سمت راست هر کاراکتر آن به ترتیب وارون عدد ذخیره شده در رجیستر x10 بوده برای مثال اگر x10 را x10 بیتی و برابر x10 در نظر بگیریم در آرایه x10 عضوی درون حافظه 00000000 به عنوان کاراکتر اول و 0000000 به عنوان کارکتر دوم آرایه ذخیره خواهد شد.